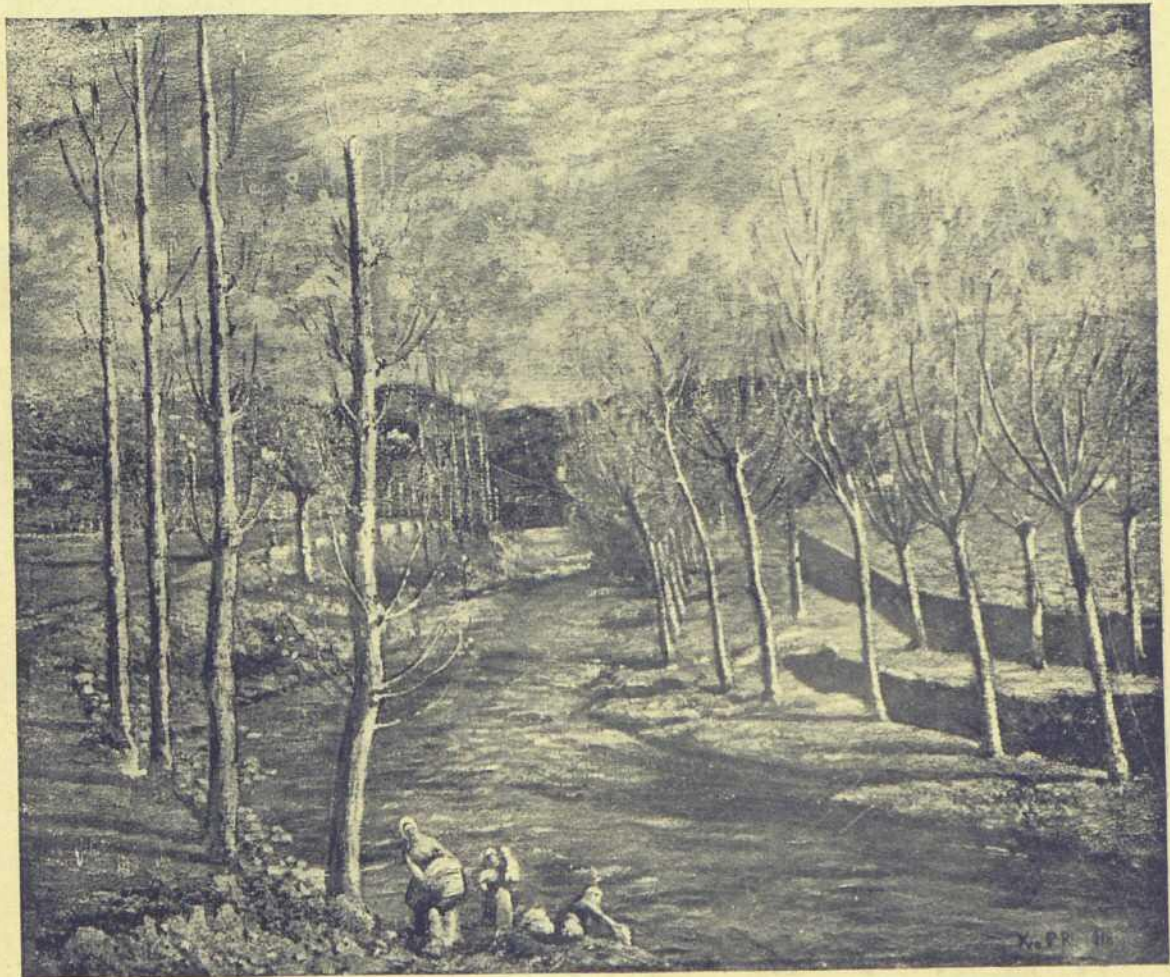
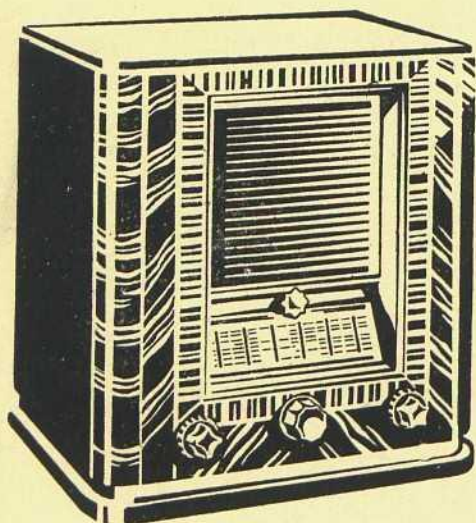

DRISMA

Revista il·lustrada d'art i literatura

Rentadores d'Olot. Oli d'Iu Pascual (Museu d'Art Modern, de Barcelona).

Abans de comprar ràdio, vegi
els nous models **TELEFUNKEN...**
i comprarà **TELEFUNKEN**

TELEFUNKEN:

La més antiga experiència
La més depurada tècnica

Agència de venda:

J. Muntaner

Rambla Macià, núm. 15

Tel. 179 X

VILANOVA I GELTRU

FESTES DE NADAL

NEULES...

TORRONS...

XAMPANYS...

VINS GENEROSOS

Indiscutiblement els de més bona
qualitat a la pastisseria i queviures

L'ESTRELLA

La Hispano J. O.

AUTOMNIBUS, PULLMANS
I TURISMES PER A EXCURSIONS

AUTOMOBILS DE LLOGUER

Preus mòdics

Dos viatges diaris de Vilanova a Vilafranca

Sortida, 7'05

Arribada, 11'45

» 15'05

» 18'45

Unió, 9 (Garatge) - Tel. 46

Vilanova i La Geltrú

S I M Ó

= Dentista =

Visita tots els dimecres, inclús els
festius, de 7 a 9, al carrer Garcia
Hernández (abans Correu), n.º 89

■ Treballs moderns,
ràpids ::
■ i molt econòmics

Ideal Hotel

Tel. 33

Vilanova i Geltrú

La Voz de su Amo

*El Non-Plus-Ultra en tècnica,
en presentació, en PREUS.*

Ofereix al públic noves rebaixes de preus
durant les presents festes.

*Vegi el que diu un dels grans
homes tècnics en la matèria :*

Per a demostracions a l'Agent OFICIAL :

Josep Ferrer

LLIBERTAT, 28

VILANOVA I GELTRU

CÒPIES A MÀQUINA

Documents de tota classe

Traduccions al català : : Preus mòdics

De 10 a 1, a la R. MACIA, 28 - Telèfon 42 X

VILANOVA I GELTRU

AUTOS DE LLOGUER

■ Preus econòmics.

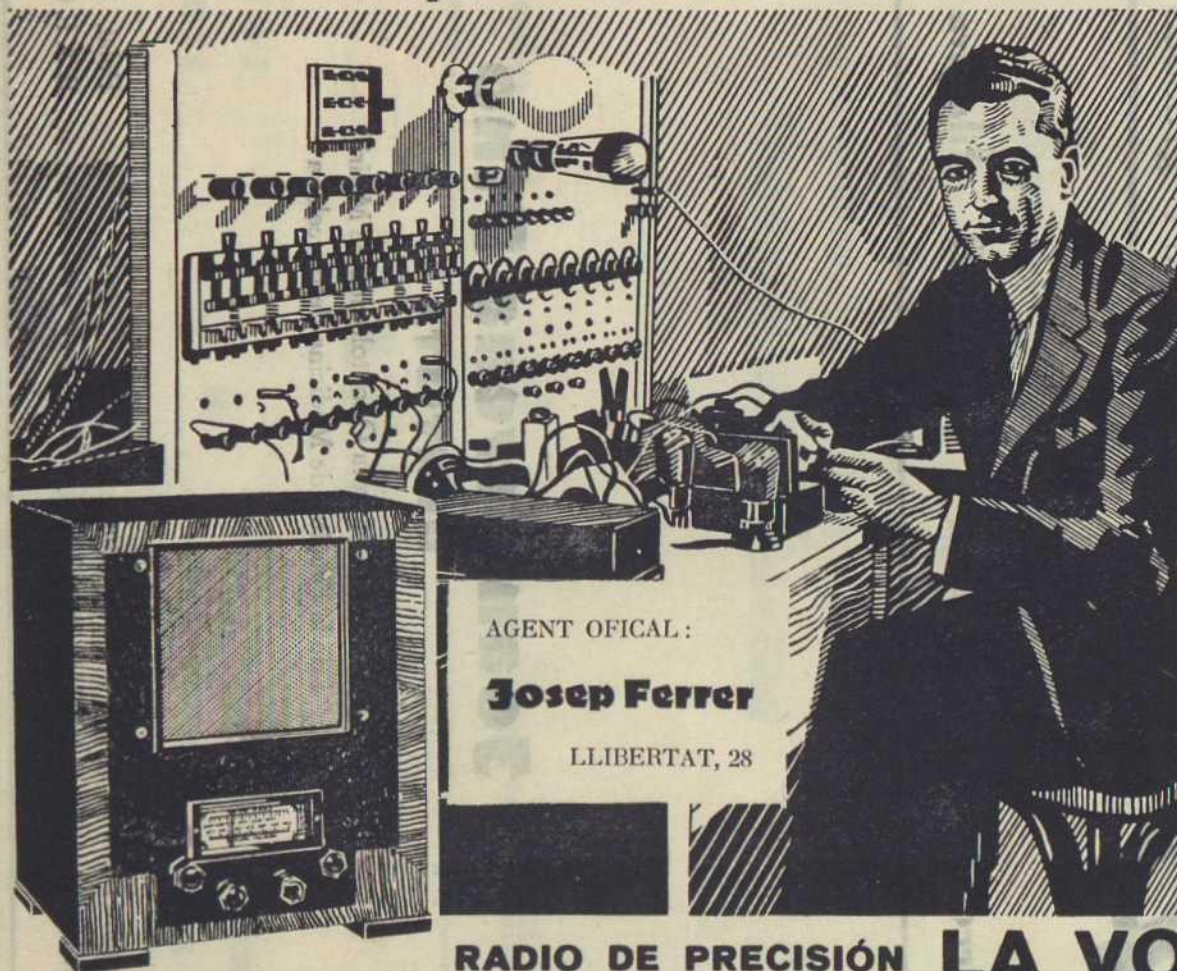
Servei a totes hores.

PARADA: P. República. Tel. 17 X — Dcli. prtlar.: R. Samà, 54. Tel. 137 R

VILANOVA I GELTRU ■

«Considero el R.-440 como un modelo científico

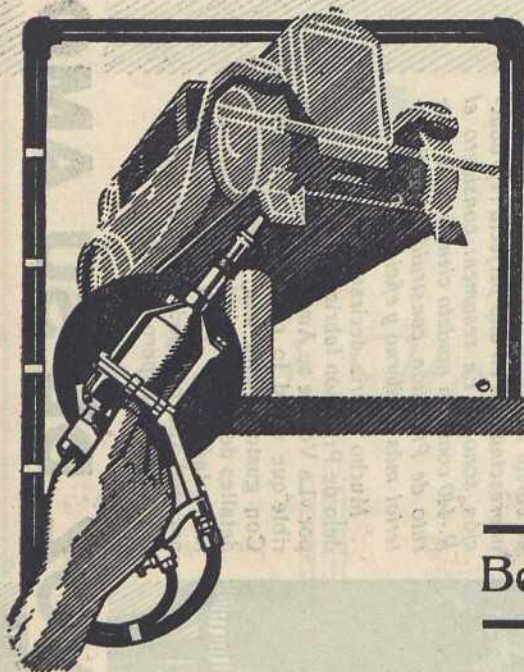
de aparato de PRECISION», nos dice D. Alberto Laffon Soto

«De los diversos tipos de aparatos receptores fabricados por «La Voz de su Amo» — dice el Sr. Laffon Soto — he tenido ocasión de estudiar detenidamente y ensayar el Modelo de Precisión R.-440 que adquirí hace poco. Está proyectado y construido con arreglo a los más recientes progresos de la técnica radioeléctrica. La agudeza de sintonía es, en este aparato la necesaria para seleccionar perfectamente las emisoras, eliminando las contiguas que puedan diferir en 9 kilociclos conforme al Plan de Lucerna actualmente en vigor. Su circuito Superheterodino compensado consigue que la curva de sintonía presente una parte horizontal, en su parte alta, con el fin de no cortar las altas frecuencias acústicas imprescindibles en una perfecta reproducción sonora. En resumen: considero el R.-440 como un modelo científico de aparato de Precisión, construido con el material más moderno y eficiente».

Mucho podría decirse sobre este Modelo de Precisión fabricado en Inglaterra por «La Voz de su Amo», pero es preferible que usted lo compruebe oyéndole. Con gusto le daré una demostración y detalles del sistema de plazos mensuales implantados por «La Voz de su Amo» por medio del cual podrá adquirir el modelo preferido. ¡Espero su visita!

RADIO DE PRECISION **LA VOZ DE SU AMO**

Josep Mir

**Taller de reparacions
d'automòbils
i mecàniques en general**

Benzines, olis i "grasses"

Carretera de Cubelles, 6 i 8 Tel. 27 Vilanova i Geltrú

Joan Serena Pino **DENTISTA**

Ex-intern de l'Escola Odontològica de Madrid
i de la Facultat de Medicina de Barcelona

Consulta : Diumenge, de 9 a 1 i de 3 a 7
Sant Gervasi, 68, pral. - VILANOVA

Pelai, 16 (entresol)
BARCELONA

Josep Albà Carsí

Perfumeria
Merceria
Novetats
Calats i Plegats

Progrés, 12 - Vilanova i Geltrú

 Bar Pepín

=====
**Casa de menjars i hostalatge.
Servei a la carta i coberts a 3
pessetes. ::: Cafè i licors.**
=====

Rambla Ventosa, 13 - Telèfon 20 - Vilanova i Geltrú

=====**RADIO**=====

**Comptat
i terminis**

**Reparacions
garantides :**

J. MUNTANER - Rambla Macià, 15

(H A M P A G N E ALMIRALL

SAN SADURNI DE NOYA

SUMARI

Text

Compatricis il·lustres desconeguts,
A. Pujol Bernadó. — El Gall de Nadal,
V. A. — El mestre Montserrat, *Manuel Amat.* — Salvador Vilaregut, *Nicolau Barquet.* — Instantània, *R. Ferrer Pàrrera.* — Revetlla de Sant Pere, *J. A. R. F.* — Anècdotes vilanovines del vuit-cents, *F. Serra Novas.* — Cinema, *X.*

Gravats

Portada: Rentadores d'Olot, quadre a l'oli d'*Iu Pascual.* — Figures de pessebre, boix d'*E. C. Ricart.* — El Monestir de Poblet, foto *Ferran Rodríguez.* — Joan Magrinyà, caricatura de *S. Mestres.* — Fotos del film «Les Creuades».

FIGURES DE PESSEBRE
(Boix d'E. C. Ricart)

Compatricis il·lustres desconeguts

Fra Josep Güell

Abat de Poblet era fill de Vilanova

per A. Pujol Bernadó

SUARA mateix, en les edicions de *Diario de Villanueva y Geltrú* i *La Defensa* — data 14 desembre 1935 — acabem de donar les primícies d'una recensió, històrica-biogràfica, que ens havem proposat escriure de l'il·lustre vilanoví, fins ara desconegut, el nom del qual encapçala aquestes ratlles.

Poblet, el gran Monestir nacional, el famós cenobi, ressorgeix a ritme accelerat, i a l'hora mateixa en què nostre poble s'espolsa del damunt el blasme universal — ço que significaven aquelles runes, estigma vergonyós d'incúria i de pillatge, perpetrats d'una centúria ençà —, gràcies a l'esforç titànic d'un gran patrici, que bé podem nomenar-lo vilanoví adoptiu, D. Eduard Toda i Güell, així mateix ressorgeix també una figura pobletana eminent, un vilanoví oblidat, el nom del qual devem reivindicar i retre-li tots els honors a què és creditor, posant-lo al bell cimal on hi tenim els de l'Arquebisbe Armanyà i del Poeta Cabanyes.

El dia 15 prop passat tingué lloc el primer acte públic d'homenatge reivindicador del nostre Abat Güell.

A la parròquia arxiprestal d'aquesta vila, on va rebre el baptisme l'il·lustre biografiat, — amb la primera autoritat eclesiàstica local al front, i representació de mantes entitats catòliques —, organitzada per la Congregació Mariana, va celebrar-se una festa religiosa ben es-

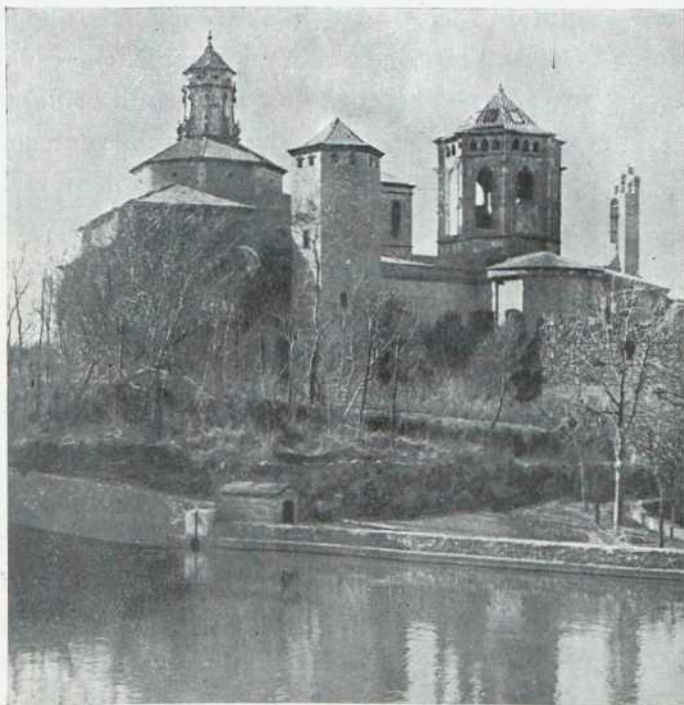
caient per a commemorar el segon centenari del naixement del reverend P. Güell.

La Congregació Mariana, a quina entitat havem cedit, gustosíssimament, la iniciativa i organització dels actes reparadors, té un pla magnífic a desenvolupar fins a la consecució d'un total i esplendent reconeixement popular, gestació simpatiquíssima a la que tots els vilanovins devem donar-hi bon suport i la col·laboració més entusiasta.

Cal, però, perfilar i matitzar ben bé, abans que tot, la figura abacial de nostre compatrici per a tenir-la indeleblement definida, ben rutinant de glòria en les jornades en què hom espera retre-li l'homenatge, verament popular, que s'està planejant.

Mentre no tinguem una biografia completa hom pot captenir-se del que significa el fet màxim de que un compatrici, eixit del poble, vagi poder assolir un lloc tan preeminent en l'aristocràcia del saber i de la virtut.

El famosíssim Monestir de Poblet era com un petit Estat, al front del qual organisme hi havia un poder, elegit lliurement per la munió de monjos professors, revestits de tota mena d'autoritats morals, governatives i econòmiques, que era l'Abat, quina personalitat devia ésser — segons la Regla de Sant Benet, C. LXIV — «Excel·lent en mèrits, de virtut i sabiduria...

Monestir de Poblet

El silent cloquer amb el cimbori de l'església i la torre de les hosties, reflexant-se en les aigües del llac hieràtic, a par que tremolin commoguts al ventijol renovellador que els hi porta l'alè de la Pàtria.

Foto Ferran Rodriguez,
Premiada en el I Concurs
de l'Agrupació Fotogràfica
de l'Ateneu vilanovi.

Ha d'ésser docte, i versat en lleis divines, civils i eclesiàstiques; amb caudal suficient d'instrucció en doctrines antigües i modernes... Dotat de pura i sana intenció, temperat i misericordiós... Ni inquiet, ni encongit; no nimi, ni poruc, ni mesqui, cavilós ni sospitós... Pròvid i molt mirat en resolucions espirituals i temporals. Exemple de prudència i *discreció, mare de les virtuts.*»

Quant a la personalitat política dels abats de Poblet, cal tenir en compte que no solament exercien llur autoritat i jurisdicció damunt de totes les grans propietats, que per concessions dels nostres grans monarques tenien en gairebé totes les poblacions importants de Catalunya, especialment en els grans monestirs filials, com els de Piedra, Benifassà, Mallorca, València i Barcelona — a part les senyories, de gran magnat, en munió de castells i vilatges —, sinó que eren, per dret propi, Vicaris generals de l'Ordre en els regnes d'Aragó i Navarra, Visitadors i inspectors dels monestirs de Castella i

Portugal; tenien lloc preeminent en les Corts Catalanes com a ministre, car, sovint, trovem que el braç eclesiàstic a la Generalitat de Catalunya l'assumia l'Abat de Poblet. Els papes, en més d'una ocasió, confiaren als abats de Poblet missions d'importància universal i l'arranjament de conflictes greus esdevinguts entre l'alta clerecia.

Els abats pobletants eren els almoners reals i acompanyaven els monarques dintre i fora de llurs dominis, àdhuc en llurs empreses i conquestes, essent, molt sovint, llurs consellers i ambaixadors polítics, fins i tot davant del Sant Pare.

L'Abat de Poblet — entre moltes altres prerrogatives — era Rector, per dret propi, de diverses parròquies, i estaven sota el seu patronatge molts vicariats i munió de benifets fundats en in comptables esglésies de Catalunya i València.

Els abats de Poblet, i per delegació el monjo que el representava, estaven rellevats de jurar en causes i plets, havent d'ésser creguts sota

la paraula donada. En llurs residències podien hissar el pavelló reial com a signe d'especial protecció del sobirà.

Heus aquí un avant-retrat del nostre Abat Güell, qui després de llargues jornades d'estudi a les universitats nacionals i estrangeres; d'haver salvat amb gran èxit les duríssimes proves del llarg noviciat, i tota mena d'obstacles a què, expressament, estaven sotmesos els qui pretenien entrar en l'Ordre del Cistell; pels seus mèrits i virtuts, joveníssim encara, ja fou designat a exercir càrrecs solament potestatus de l'Abat. I perquè va excel·lir en totes les virtuts apuntades—solament tenia 41 anys—fou elegit, per sufragi, per a ocupar la cadira abacial i regir els extensos i difícils dominis pobletans, aquell setial i aquell govern que feren famós els seus predecessors, els celeberrims abats: Copons, Conill, Porta, Caixal, Lerin, Guimerà, Dorda, Oliver, etc., etc., dels quals, podem dir, en fou un fidelíssim seguidor i un exemple a remarcar entre la munió de prelats que per conveniències polítiques, per deixar-se influenciar pel mal del segle, per pussil·lanimitat en complir i fer rutil·lar aquell petit Estat segons les ordinacions del Sant Fundador, precipitaren la decadència pobletana.

Per documents que tenim a la vista podem afirmar que el nostre compatrici fou un Abat

dotat de tan rares virtuts excepcionals, que per la seva austeritat, energia i sapiència esdevé una figura venerable, descollant amb brillantor suggestiva entre una munió de prelats anteriors i posteriors seus, i que, en la història pobletana, en l'època decadent, és com un gran oasi, apacible i confortador, al bell mig d'una extensió immensa d'una aridesa asfixiant.

Nosaltres que havem esmerçat nostres millors entusiasmes en escatir i donar relleu a figures compatricies, prescindint d'alambicatges i constatacions enutjoses quant a llur fur intern; ja estiguin situats a dreta o esquerra; en lloc preeminent o més secundari en l'escala que mena al pinacle de la glòria o del saber; amb aquest esperit net de conveniències i d'interessos equivocs; amb el mateix entusiasme de sempre; llavors com ara, ens havem abocat de ple, ardidament, a interessar tothom a reparar i glorificar els noms que excel·lint en qualque activitat humana, hagin merescut el títol de benemèrits de la Pàtria.

Vilanova, que sempre ha sabut fer honor a tots els títols de què pot vantar-se—ho esperem amb tota confiança—en el moment d'ésser cridada, sabrà proclamar i deixar a la posteritat, ben gravat i rutilant, el nom del nostre compatrici eminent, l'Abat de Poblet Fra Josep Güell i Rossell.

PRISMA

*No deu mancar a cap llar vilanovina
Es el millor segell de cultura*

El Gall de Nadal

per V. A.

UN dels animals domèstics, mengivols, més heroicament resignat, pot ésser el qui té el número u, és el gall. La heroïcitat arriba a tant que inclús es sent ensuperbit de la seva sort, tot i coneixent-la per endavant. No us heveu adonat que en un corral on hi conviuen diferents classes de bestioles predestinades a la cassola, totes, gairebé, ens mouen a una certa compassió! La gallina, tristoia, amb el temor sempre al contacte amb la modesta pastanaga i l'humil cigró dintre l'olla; el colom, ensopit, com un munt de plom arreconat; l'oca esllanguida, amb uns ulls virginals; i el conill acorrolat flairant amb constància el tràgic, per ell, olor del llaurer sense endevinar-hi el símbol de la glòria. Cap d'aquestes bestioles no tenen de bon tros la valentia del gall en esperar el sacrifici en l'altar de la nostra festa de Nadal. El gall, amb la cresta endiumenjada, el plomatge polit, els ulls despectius, i amb pas de penonista es passeja pel corral com dient: Aquí sóc jo, amb el coll ben alt esperant la ganivetada. En trencar la claror canta a la lluna per a eixiribir els seus companys que, mig esmortuïts, el creuen un heroi de la revolució francesa davant de la guillotina.

Aquesta mena de superbia del gall, àdhuc essent sabedor del que li espera, no és fictícia, és carn de la seva carn, per això la seva carn és apetitosa, i tot i ésser una víctima ben cobejada el fa simpàtic i gens de plànyer, i tant més ho és de simpàtic quan manté el trot de presumit en vida i en mort. Perquè cal reconèixer-li, al gall, que fa goig vestit al galliner; fa goig, despullat, després de la ganivetada i fa goig a la cassola. Es tot un model de *pollo bien* de galliner, però amb dignitat; diríem que és la mateixa dignitat valenta i plumada.

El mestre Montserrat

per Manuel Amat (Del llibre en preparació VILANOVA-FILM)

FÍSICAMENT el mestre Montserrat m'ha semblat sempre un d'aquells divertits follets que Apeles Mestres dibuixava en els seus contes. Es viu, dinàmic, sempre en té una per dir i, sobretot, té una llengua que pinta les anècdotes amb una pinzellada entre cinica i familiar que el converteixen en un dels homes més divertits de Vilanova.

Si voleu endinsar-vos cap a regions més delicades, vull dir, ben entès, si us interessa conèixer allò que la gent en diu el fons de les persones, o sigui analitzar el canamàs dels sentiments, us diré que el mestre Montserrat és un home de cor i un esperit refinadíssim. El que passa és que la gent sempre ha confós les coses d'una manera lamentable i per això, a voltes, encara us topeu amb homes amb quatre dits de front que intenten anivellar la balança favorable al mestre Montserrat, anant posant grapadets de futeses i de fum a l'altra banda. «Que si un dia el mestre va proferir un renec cargoladíssim perquè un trompeta desafinava; que si no és gens magnànim amb els sarsuelers a estones perdudes; que si té la gosadia de no reconciliar-se amb els «galls» teatrals... etc., etc.». Aquestes coses, — reflexe fidel de la realitat —, que a primer cop d'ull semblen un simple mo-

tiu d'esbarjo del cronista i que ni hauria de pagar el tret de parlar-ne, resulta que quan troben un marc localista tan pletòric en sàdiques possibilitats com el que impera entre els que fan la viu-viu dintre els nuclis de referència, agafa unes proporcions terribles, tant, que arriba un moment que, si poguessin, s'atrevien a negar el pa i la sal a la persona objecte del seu despit. El mestre Montserrat sempre ha afrontat aquest estat de coses amb la resignació franciscana de l'home que comprèn que la vida de poble és un rosari de desenganys, un camí on els esbarzers s'hi ensenyoreixen amb ufana. I s'ha considerat abastament compensat de totes aquestes floretes de cretinada compartint la taula de cafè d'uns amics autèntics i corresponent a sengles encaixades d'aquelles que, superant el sentit de cortesia que les determina, es converteixen en vehicle d'efusiva cordialitat.

El mestre Montserrat que jo m'estimo més és el de la bohèmia triomfant, el de l'excèntricitat i la fantasia. Un capítol molt apreciable en aquest aspecte el constitueix la seva entrada de cavall sicilià dintre el camp del nudisme vilanoví, uns anys enrera en plena eufòria a la nostra vila. El mestre era el component d'un

nucli de nudistes i vegetarians que pul·lulaven per les rodalies de Sant Gervasi rosegant pa sec i torrant-se de panxa al sol com unes grànules. Hom va batejar aquell grup d'enamorats de la natura — la definició sempre és aquesta — amb un motiu precis: els hi deien els de «La Tribu». El mestre, convertit en una mena de Sant Llorenç amateur, s'anà rostint fins a adquirir una tonalitat de pell que oscil·lava entre el caliquenyo i l'ametlla torrada. Resulta una gimnàsia molt agradable a la imaginació projectar la figura inquieta d'aquell mestre que alternava les imposicions del nudisme i el pa moreno amb les funcions pedagògiques de mestre de música del Col·legi dels Pares Escolapis. Aquest contrast es realitzava amb la col·laboració d'una bicicleta que diàriament el transportava del món dels garrofers ondulants i la terra llaurada al paradís encarcerat del «*Solfeo de los solfeos*». Les anècdotes amb què el mestre Montserrat il·lustra aquells dies, farien un llibre tan fibrat i deliciós com les mateixes fulles de cirerer del coixí que els hi mirificava la migdiada.

Un altre moment interessant d'aquest músic infatigable el determinà l'arribada d'aquell violinista anomenat Werner que rodolant pel món anà a trobar aixopluc sota les barques de la nostra platja. El mestre Montserrat, després de lliurar-se a un pla gairebé policiaconsegui recuperar l'arquet, les solfes, i el violi que Werner anà escampant per Catalunya durant el seu pelegrinatge trist, arrossegant una bohè-

mia desesperada. Però el mestre, malgrat la gran tenacitat posada en joc, no se'n va poder sortir mai. Organitzà concerts per tot el Penedès, li posà uns quants grapats de moneda a la butxaca, li féu estrenar trajo, l'atmosfera dels aplaudiments tornà a saturar l'esperit desinflat d'aquell Werner que amb la galta damunt del violi es transformava en un ésser ideal, en un cavaller de somni... Breu: com que Werner feia massa temps que vagabundejava, no hi hagué res a fer; tot intent de normalització d'aquella vida tempestejada esdevingué inútil, però, així i tot, el mestre Montserrat fou l'únic home que aconseguí el miracle singularíssim d'haver incorporat durant una llarga temporada a l'ambient apacible — si més no en aparença — d'una vila mediterrània, un dels éssers més anàrquics i inquiets que haurem conegut mai.

Es poden escriure, encara, múltiples ratlles biogràfiques relacionades amb la vida del mestre Montserrat, de l'heroic pianista del «Portugal»... Es pot parlar dels seus coneixements musicals, de la seva xelina, de les seves lluites i, sobretot, d'una característica alenada de joventut que no l'ha abandonat mai i que avui encara ens el manté en un sabrosíssim estat de gràcia...

El que signa, però, creu que la mateixa eloqüència del tema el relleven d'insistir sobre realitats tan diàfanes. El mestre Montserrat, per acabar, és un vilanovi integral. Perdonin els que no sàpiguen adonar-se'n.

Salvador Vilaregut

per Nicolau Barquet

LA primera volta que ens vàrem topar amb el nom de Salvador Vilaregut, lligat a una obra teatral, va ésser ja fa alguns anys en llegir la seva traducció catalana de la deliciosa comèdia de Maurici Donnay, «Educació de Príncep». Començàvem ja a tenir afició a les coses escèniques i aquella lectura va ésser una revelació per l'encert que suposava l'adaptar a la nostra parla una obra tan subtil i finament humorística. A partir de llavors, continuament vàrem trobar-nos en les nostres lectures teatrals amb el nom de Salvador Vilaregut lligat a totes les comèdies modernes, elegants, de bon to, que venien a les nostres mans; ja que si bé traduïa Shakespeare i altres clàssics, i adaptava obres d'escriptors seriosos com Balzac; no per això deixava mai de cultivar el camp de la ironia i la comèdia alegre i lleugera d'autors com Robert de Fleurs, Caillavet, Hennequin, Croisset, Veber, Savoir, Gàndera, i tants i tants altres que durant molt temps han fet les delícies — i fan encara alguns d'ells — del públic parisenc.

I així com de nom coneixíem i admiràvem ja Salvador Vilaregut de molt temps enrera, no vàrem tenir ocasió de trobar-hi relació personalment fins fa quatre anys en ésser presentats a ell a l'escenari del teatre «Romea» amb motiu d'una versió seva de la «Passió i

mort de Nostre Senyor Jesucrist», que havia refós en tres actes i adaptat en vers modern d'una antiga «Passió» escrita per un frare. Des d'aquella data fins avui, han estat moltes les oportunitats que hem tingut de trabar-nos amb el senyor Vilaregut, de parlar-li — d'escollarlo, més ben dit — i al sentir les seves impressions sobre el teatre d'ara o els seus interessantíssims records sobre els autors i actors ja desapareguts, testimoniar-li una volta més aquella admiració literària que de sempre li professàvem.

Es, doncs, d'aquestes ocasions que hem tingut d'apropar-nos a l'expert home de teatre en l'actualitat, que voldríem fer un petit esbós en aquestes línies, traçar una lleugera silueta del senyor que ja gairebé retirat de les bregues escèniques, va més a veure «funció» com un simple espectador que com a literat excel·lent i mestre que és amb la matèria, i en lloc de lluitar per les obres als escenaris i despatxos d'empresaris, viu tranquil·lament en mig dels seus llibres i el seu món infinit de recordances; esbós i silueta aquesta d'uns moments d'una llarga vida que ens resulta més fàcil i agradable de dibuixar, que no el retrat de l'autor i traductor de comèdies aplaudit, que molts altres han fet ja amb més autoritat i millor ploma que la nostra.

El senyor Vilaregut va a un teatre, veu una bona obra i s'entusiasma; va a un cinema, veu un bon film i s'entusiasma també, i aquest entusiasme el torna jove i l'apropa a nosaltres i fa que tingui un esperit tan afí als temps que correm com pot tenir l'autor més jove i més adaptat al modernisme de l'època. Es gràcies a aquest esperit seu ambientat sempre al dia que vivim, que s'explica, que compregui i professi una sincera devoció a la Margarida Xirgu d'ara, estilitzada, saturada d'avanguardisme, més jove, més prima i més fina de tons que aquella joveneta, prima i finíssima actriu que fa prop de vint-i-cinc anys ell mateix dedicava la seva traducció de «Educació de Princep». «A la Marguerida Xirgu en record d'un triomf personalíssim i en homenatge d'admiració». I aquest homenatge d'admiració de llavors, viu avui encara, ha pogut subsistir, tan sols, alenat pel seu etern entusiasme per tot el que és nou i bonic, desde la comèdia de Donnay fins els drames poètics de Garcia Lorca. Tota una època i tota una llarga evolució!

Suara, amb motiu de la presentació a Barcelona de l'actriu argentina Paulina Singerman vaig trobar el senyor Vilaregut entusiasmada:

— Què? No l'ha vist encara? Oh, no s'ho deixi pas perdre... Quina magnífica actriu i quin temperament! I tan jove! Fixi's, sobretot, en la seva extraordinària mobilitat, amb la lleugeresa i justesa dels seus moviments...

Pocs dies després el retrobava ple d'entusiasme també, després d'haver assistit al debut de Catalina Bàrcena, allunyada alguns anys de l'escena per dedicar-se temporalment al cinema, i de retorn triomfal ara als escenaris barcelonins:

— Que li ha semblat la Bàrcena i la comè-

dia en què es presentava? Excel·lent actriu i excel·lent obra. Segons em va explicar ella mateixa, Bernard Shaw va deixar traduir el «Pygmalión» al castellà, però no va donar el permís per a representar-lo perquè deia que no trobaria cap actriu que interpretés el paper de la protagonista com la interpretava la senyora que el va estrenar a Londres. Per això era que no es feia mai. Però un bon dia, de pas per Sant Sebastià, el propi Shaw va tenir ocasió de veure treballar la Bàrcena i li va plaure tant, que va dir que si era aquella l'actriu que tenia de posar en escena la seva comèdia, podia fer-ho quan li semblés, doncs estava cert que comprendria el seu personatge... I tots hem vist la manera meravellosa com l'ha comprès! Vaja, que no ens podem queixar aquesta temporada els aficionats al teatre: la Singerman amb «Amor», la Bàrcena amb «Pygmalión», la Margarida amb «Yerma», «Bodas de Sangre» i «Doña Rosita la soltera» que està preparant i crec que és una cosa formidable, i la Pepita Díaz amb «Nuestra Natacha», de Casona... I que diguin encara que el Teatre està en crisi d'actors i autors!

I avui, com ahir, com demà, com sempre, mentre visqui aquest enamorat del Teatre, de l'Art i de la Literatura, vibrarà d'emoció davant un fet qualsevol que tingui relació amb una d'aquestes tres coses que han constituït el *leit motiv* de la seva llarga existència de comediógraf, tan plena d'anècdotes i relacions amb les figures més rellevants de l'època, que no dubtem que si un dia es decideix a escriure les seves memòries constituïran un dels llibres autobiogràfics més interessants i curiosos que es puguin publicar sobre la vida artística barcelonina, des de les darreries del segle passat fins als temps presents.

Instantània

per R. Ferrer i Parera

*«... molt content de la rebuda i acollida
que em va fer el públic de casa meva».*

JOAN MAGRINYÀ

EXPRESSIÓ justa, gràfica, aquesta «de casa meva»; talment tot un poema del més accentuat vilanovisme, en la qual hi llueix per damunt la sensibilitat de l'autor per la cosa afeccionada amb estil personal.

Art subjugador, el predilecte d'aquest home apassionadíssim, que suava ha donat a conèixer ací, deixant una estelada d'admiradors i enyor, perquè quan dansa Magrinyà és cosa sèria.

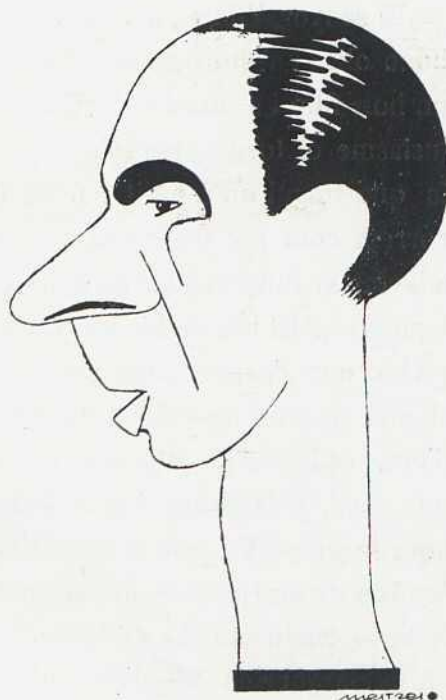
Marcas tenia raó en dir «en art no hi ha nou ni vell»; hom afegeix que «en art no més hi ha bo o dolent»; el bo és el que els anys torna clàssic i que a través del temps no perd frescor, esdevenint-ne per tant, ço que se'n ve dient immortal, i si la carnadura del nostre dansari no és de tal mena, al menys en té el gust; hom tanmateix el percep així, per la superior qualitat de les seves creacions artístiques.

Músic entès, actuant viu el contingut poemàtic de la musicalitat expressiva i plàsticament l'infiltra a l'ànima de l'auditori, quin, sense esforç, és subjugat per la bellesa de la farsa representada, punt convergent de la gràcia del «ballet» que Magrinyà obté, amb tònica ben concebuda, per la suma i precisió del moviment melòdic i harmoniós, i contorsions gesticulars—talment canya a mercè de ventades—amb claredat d'acció i màxim efecte de la concepció teatral en una síntesi de realisme admirable.

Amb tals materials, Magrinyà construeix les seves danses, donant-les-hi forma i elegància exquisida, extretes de la poesia del ritme musical; sols així és possible obtenir una interpretació tan ajustada com la seva «dansa de Vilanova», incorporada darrerament en el seu ja extens repertori.

El públic saborós de Vilanova — segons Magrinyà, *de casa meva* — assistent al recent homenatge al mestre Montserrat, pogué controlar que l'art de la dansa, tal com l'executa el nostre dilecte artista, no s'aconsegueix sense una severa disciplina a la que per inclinació s'ha sotmès l'home de forta contextura; és aquest el secret de l'inalterable expressionisme que irradia l'excel·lent dansari en activitat de la seva funció.

S'ha dit que costa molt atreure els públics a qualsevol cosa, sigui del matis que es vulgui, que vingui a representar una renovació artística. Magrinyà, amb el seu geni, ha realitzat el miracle.

JOAN MAGRINYÀ
(Caricatura de S. Mestres)

Revetlla de Sant Pere

per J. A. R. F.

La platja dels mariners
presum tota emmidonada.
Tres serrells de paper fi
li riuen sobre la cara.
Un fanalet com un sol
dansa amb el vaivé de l'aigua.

Les castanyoles del vent
repiquen damunt les cases,
Els músics han arribat
i enganyen la marinada
amb sons de llauna i d'argent
d'un saxofon que es desmaia.

L'alè salabrós del mar
amb baf de xurro es baralla.
Llampeguen els ganivets
dels peixos de blava escata.
La barca que els ha portat
lliscava entre sis espases.

Al remoreig de la gent
s'ajunten clamors d'onada.
De tant d'anar i venir
la marinereta es cansa;
l'amor li passa pels ulls,
mes els parpres se li tanquen.

Estrelles; la terra és lluny
i no cal que brilleu massa.
La lluna ha fregat el cel
amb una esponja de plata,
però els mariners, anit,
no pensen amb l'estelada.

Els rostres de bronze dur
espïen entre les barques
la petxina d'un genoll
damunt l'arena mullada,
l'aigua marina d'uns ulls
o el coral d'una boca ampla.

La platja dels mariners,
riu que riu, dansa que dansa,
anava perdent serrells,
embriaga d'escumes blanques.
L'aire era ple de coets
i de cordes de guitarra.

Anècdotes vilanovines del vuitcents

per F. Serra Novas

NO és pas gens arriscat suposar que tots els vilanovins — o bé la immensa majoria dels vilanovins — haurem sentit explicar als nostres avis una colla de facècies de tots colors d'aquella gent tan trempada que es reunien habitualment a la botigueta de «Cal Xic Violi»; al canvi d'encuadernacions d'en «Panxo Saladrigas» o a la tertúlia bohèmia de can «Juanito barber», en aquells temps gloriosos en què els «americanos» retornaven a la nostra vila farcits d'unces i amb unes ganes esbojarrades de fer barrila.

A jutjar pel que ens expliquen, es dedueix fàcilment que la gent d'aquells dies, que vivien completament de cara a totes les picardies que els hi fessin, tenien una carnadura adorable per a resistir tota classe de bromes — que eren celebrades amb èxit grandiosos i que passaven a incorporar-se al recull que els vilanovins de totes les èpoques sempre explicaran —, ben al revés dels nostres temps, en què la gent es sent ofesa i demana explicacions pel motiu més fútil i més insignificant.

Els vilanovins de fa 40 anys que anaven a comprar xacolata a la botiga de cal «Xic Violi» — una xacolata d'un sabor inimitable —, no tenien pas la seguretat, fins que eren fora, de que

a aquella colla de senyors que totes se les rumiaven, li passés pel cap fer-los blanc de qualsevol facècia que correria de boca en boca com un regueró de pólvora. I no obstant això, la gent anava a comprar a la botiga del Sr. Antonet — que aquest era el seu veritable nom — amb una assiduïtat i amb una constància sorprenent. I aquells que de tant en tant podien posar una mica el nas i olorar la pròxima malifeta que projectaven, es considerava el més feliç dels mortals, i adquiria, en parlar de la tertúlia de «cal Violi», un aire marcadament misteriós que es dalia per deixar endevinar que tenia molta influència i que sabia un grapat de coses.

Es ben coneguda l'anècdota d'aquell pagès que baixava a Vilanova tots els dies de mercat, i després feia les compres per a la setmana a cal xic Violi, des de feia anys i panys.

Aquest pagès, però, tenia la mala costum de romansejar la mar d'estona per la botiga, i mentre tant en un recò qualsevol del taulell, agafava un trosset de llangonissa i se la menjava; més avall arreplegava una ametlla torrada, aquí una filagarsa de pernil, allà un bocinet de xacolata..., i d'aquesta manera anava escurant tots els desperdiciis que trobava damunt del taulell, en el temps de dir Jesús.

Aquesta fal·lera del pagès, no podia pas passar desapercebuda als ulls dels contertullians, i un dia, abans d'arribar a la botiga el pobre pagès, ja l'esperaven un parell de nissos sobre el taulell amb la més insana de les intencions.

Poc més o menys a l'hora acostumada, entrà el pagès, satisfet, somrient. la cara radiant, deixà un parell de cistells en un recó de la botiga i començà a passar revista pel taulell. Aquell parell d'anissos de comí ben aviat van desaparèixer. Al cap d'uns moments d'això, sortí la minyona, fent l'esverada :

— Senyor Antonet! No trobo enlloc aquells anissos per a les rates.

I el senyor Antonet, amb tota la murrieria d'aquest món, diu :

— Tanmateix, les dones són deixades! Ves, busca pel taulell, que ara mateix n'hi havia uns quants.

La minyona busca i rebusca, i no els troba.

El pagès, que havia escoltat el breu diàleg a segon terme, s'anava tornant groc com la cera, i ja es veia completament emmetzinat. I llavors,

amb un fil de veu que era més de l'altre món que d'aquest, va confessar amb tota la ingenuïtat de que era capaç un pagès vuitcentista :

— Uns anissos que eren aquí sobre? Em sembla que jo me'ls he menjat.

Sentir això el senyor Antonet i agafar-lo pel braç, corrent cap a la primera bacallaneria, fou cosa d'un instant. Un cop allà, vulguis no vulguis, li varen fer beure un bon trago de l'aigua amb què remullen el bacallà, per tal d'excitar el vòmit.

Aquell pagès, uns mesos després, encara es creia que si figurava al món dels vius, era mercès a la rapidesa amb què va obrar el «XicVioli» per desinfectar-li el ventrell, quan en realitat aquells anissos eren dels que a la botiga els venien a la quitxalla, a quarto la paperina.

Bromes com aquestes sovintejaven tant a cal «Violi» com a cal «Panxo Saladrigas» i a càl «Juanito barber».

Un altre dia parlarem d'aquests darrers, que completaven el quadre d'aquella Vilanova pretèrita, a la que sols ens lliga el record subtilísim de les seves gestes més pintoresques.

Cinema

Un gran film: LES CREUADES

SUPERBA producció de Cecil B. De Mille, és, exceptuant *Els deu manaments*, la millor pel·lícula del mestre d'animadors per excel·lència.

Pompositat, enormes desfilades, càntics de glòria, davassall de meravelles que enlluernen i entusiasmen. Ço és el que ha obrat el geni de De Mille en *Les Creuades*, amb el seu dinamisme sempre afalagador per la vista, sensible pel drama, perfecte en l'execució.

ARGUMENT: Ricard, Cor de Lleó, i Rei d'Anglaterra, s'uneix a la Creuada contra els Sarracens, per a evitar el casament amb Alicia de França, germana del Rei Felip de França; però justament arribat a Marsella, el Rei de Navarra li ofrena provisions per al seu exèrcit, per tal d'unir-se amb sa filla la Princesa Berenguela, condició que és acceptada. La Reina el

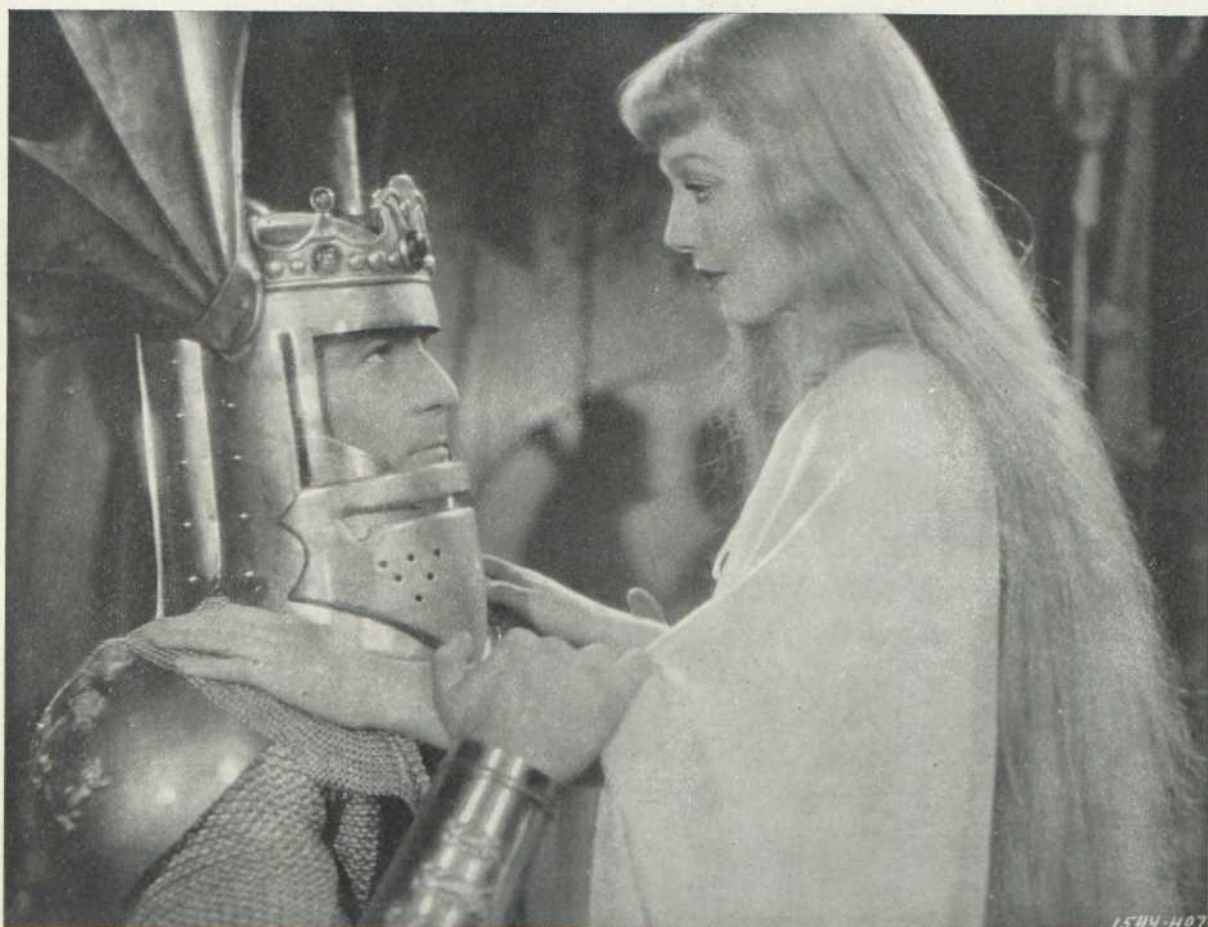
segueix a Jerusalem, essent ella l'instrument que estableix la pau entre els rivals Saladi i Ricard.

Les ambicions, les traidories, totes les intrigues posades en joc per a fer perillar l'harmonia entre els Creuats, estan ben engalzades pel llibretista Harold Laamp en tot el llarg de la trama. Els encontres bèl·lics hi són desenrotllats amb mestria de verisme i precisió d'equilibri. Es sabut que De Mille no té competidor respecte a la teatralitat d'escenes imponents.

La fotografia de Victor Milner és, en aquest film, magnífica, tant en vistes a primer pla com les preses de les cargues de la cavalleria i l'acció terrorífica dels atuells guerrers. Afegim-hi la nombrosa flota de naus guerreres a tota vela, milers de sol-

dots i cavalls en l'assalt a les muralles de Sant Joan d'Acre; el mercat d'esclaus. Els homes, que ans de renegar del seu Déu, prefereixen el suplici de la foguera; l'esplendor i gallardia dels Cavallers d'Aràbia; la mobilització de tot Europa instigada per l'errant Ermità; les turbes frenètiques de musulmans que no defalleixen davant l'horror de la pluja de foc; la grandesa majestuosa del Castell de Windsor, l'escenari més gran que s'hagi construït per una pel·lícula; les ingents catapultes desoladores del camp enemic; la gegantesca torre emprada pel salvament de les muralles de Sant Joan d'Acre, amb l'heroicitat de l'oli bullent; les tretes d'els monarques per afiançar i engrandir llurs dominis; les legions de Cavallers Galants obrint-se pas en sa marxa vers a Terra Santa, i demés gestes epopeïques del segle XII, que solament la cinematografia podia fer reviure amb tota llur pompositat i realisme impressionable.

Es és el que avui ha estat donat a admirar per una empresa productora de prestigi que caldria ésser imitada per la demés competència.

L
I
N
C
O
L
N

XAMPANY DE CAVA

NOTA: Aquesta casa, per a
confiança dels seus clients,
solament elabora XAMPANY
de CAVA.

REPRESENTANT:
SALVADOR SOLER
C. Havana - Vilanova i Geltrú

S. SADURNI de NOIA

JAUME MIRO

Esplèndits menjadors.

Cuina selecta.

FONDA UNIVERS

Preus mòdics.

Habitacions ventilades.

Rambla Ventosa, 1-3 :: Tel. 110

VILANOVA I GELTRÚ

**FARMÀCIA
JULIÀ**

VILANOVA I GELTRÚ

Elegància...

Economia...

Martínez - Sastre

Santiago Rusiñol, 5
(abans Sant Sebastià)

Vilanova i Geltrú

Farmàcia **MIRET**

Vilanova i Geltrú

HOTEL CARRIL

de Josep Pallejà Solà

Servei acurat. Cambres amb aigua corrent.

Cambra de bany.

Cotxe a l'arribada dels trens.

Servei a domicili.

Garatge al mateix hotel.

Fermí Galan, 9 i 11

Telèfon 80

Vilanova i Geltrú

PHILIPS

Compri
vosté un
receptor

Philips, quina marca
es garantí de quali-
tat i rendiment.

REPRESENTANT OFICIAL:

Joan Rovira

P. Soler Gustems, 23 - Tel. 94 R

VILANOVA I GELTRU

Reparacions de ràdio de totes marques

3. TAPIAS

Fàbrica de sabons
de totes classes =

Qualitat immillorable ■

Vendes a l'engrós i detall

Preus de fàbrica ■

Major, 59
Campanar, 4
Vilanova i Geltrú

ES LA MÀXIMA GARANTIA

—
Agent exclusiu :

3. MUNTANER

R. Macià, 15 - Tel. 179 X - Vilanova i Geltrú

La PERRUQUERIA **per a senyores, de** **N'AURORA CARRÉ**

es trasllada
pròximament a la

Rambla Macià, 23, primer pis

«Fábricas Marqués, S. A.»

Filats i teixits de cotó

Telèfon 68

Vilanova i Geltrú

Fabricació d'articles

CRUSOS, BLANQUEJATS, de COLORS i TENYITS

Dipòsit a Barcelona:

Diputació, 244

Telèfon 14301

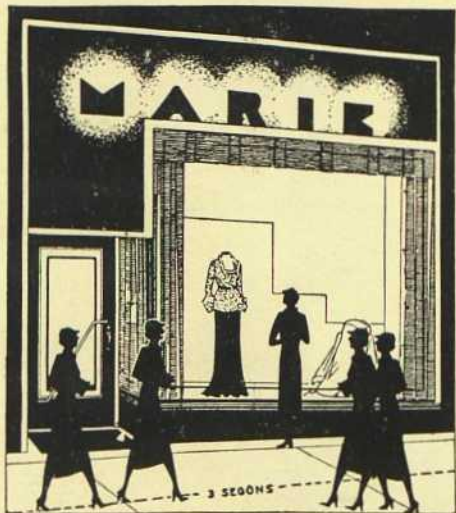
Conyac GIRO

ANIS
Monaguillo

Demaneu-los arreu

VENDRE EN 3 SEGONS

Actualment el comerciant ofereix les seves mercaderies a uns ulls que passen molt de pressa per davant de la seva botiga. Efectivament, una persona que circula per la voravia necessita uns tres segons per a passar pel davant d'un aparador. Es en aquest temps tan curt, doncs, que cal cridar-li l'atenció i transmetre-li una idea que li faci despertar el desig de comprar.

Aquesta és la raó que fa que la llum sigui un element extraordinàriament important per a l'aparador, car res no hi ha que atregui tant com la llum.

Presteu al vostre aparador tota l'atenció que mereix. Posem a la vostra disposició un tècnic especialista que us indicarà, sense que adquiriu compromís, la manera d'il·luminar-lo convenientment.

«Riegos y Fuerza del Ebro, S. A.»

Llibertat, 107

Telèfon 55

Restaurant de l'Estació

de Vda. de Jaume Planas

Acurat servei de cobert i a la carta.

**Habitacions higièniques amb
quarto de bany i amb tota
mena de comoditats.**

Telèfon 75 - Vilanova i Geltrú

